

Mae 'na fwyd yn y caffi

Geirfa

blanced(i) – blanket(s)

cyllell (cyllyll) – knife (knives)

fforc (ffyrc) – fork(s)

soser(i) – saucer(s)

cadair uchel (cadeiriau uchel)
– high chair(s)

dillad sbâr – spare clothes

gosod y bwrdd – to set the table

bathodyn(nau) – badge(s)

bib(iau) – bib(s)

oedolyn (oedolion) – adult(s)

plât (platiau) – plate(s)

tebot(au) – teapot(s)

weips – wipes

Syniad da!

Siarad Cymraeg yn y caffi

For many parents with young children, mynd i'r caffi is a regular occurrence. It's a chance to recharge the batteries, socialise with other parents and give your little ones a treat. But it could also be a chance for you to practise your Welsh. The next time you're in a cafe, keep an eye out for the Bathodyn Iaith Gwaith (Work Language Badge) worn by Welsh speakers or learners. You might be surprised – there are Welsh-speaking waiters and waitresses all over Wales! Many Mentrau Iaith also run their own cafes, with Welsh-speaking staff and bilingual menus. Ewch amdani!

Cân: Rhowch y lliain ar y bwrdd

This song is sung to the tune of Polly Put the Kettle On

Rhowch y lliain ar y bwrdd X4
I ni gael te.

*Put the [table]cloth on the table,
For us to have tea.*

In the next verses, use the same pattern with the following items:

Rhowch y tebot ar y bwrdd...

Put the teapot on the table

Rhowch y cwpan ar y bwrdd...

Put the cup on the table

Rhowch y soser ar y bwrdd...

Put the saucer on the table

Rhowch y plât ar y bwrdd...

Put the plate on the table

Rhowch y fforc ar y bwrdd...

Put the fork on the table

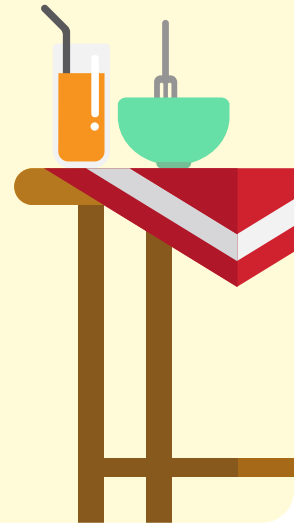
Rhowch y gyllell ar y bwrdd...

Put the knife on the table

Rhowch y llwy ar y bwrdd...

Put the spoon on the table

Why not have a te prynhawn with your child yn Gymraeg?

Sgwrs - Yn y caffi

A: Prynhawn da, croeso i Gaffi'r Goedwig.

B: Ga i fwrdd i ddau, plîs? Un oedolyn ac un plentyn bach.

A: Wrth gwrs. Dewch i eistedd fan hyn, yn ymyl y ffenstr.

B: Diolch. Sgynnoch chi gadair uchel?

A: Oes – dyma chi. Dach chi isio bwydlen plant?

B: Oes, os gwelwch yn dda. Diolch.

A: Mae 'na bethau lliwio i'r un bach fan hyn hefyd.

B: Diolch, mae o'n hoffi lliwio.

A: Dach chi isio archebu diod rŵan?

B: Iawn. Latte i mi, os gwelwch yn dda.

A: ...Ac i'r hogyn bach?

B: Dim diolch. Mae o'n iawn. Mae gynno fo gwpan.

A: Iawn. Mi fydda i'n ôl

cyn bo hir.

B: Diolch... un peth arall... lle mae'r tŷ bach?

A: Lawr fanna, wedyn trowch i'r chwith.

B: Diolch. Oes 'na le newid clwt yno?

A: Oes.

B: Gwych, diolch yn fawr.

Ymarfer

Efo'ch partner, *follow the examples shown and take turns to answer the questions in full sentences.*

Oes 'na fwydlen plant yma?
Oes, mae 'na fwydlen plant yma.

Ydy'r caffi'n brysur?
Nac ydy, dydy'r caffi ddim yn brysur.

Oes 'na gadair uchel yma?
Nac oes, does 'na ddim cadair uchel yma.

Ydy'r caffi'n swllyd?

Ydy'r bwyd yn ddrud?

Oes 'na ddigon o le i'r bygi yma?

Ydy'r coffi'n dda?

Oes 'na WIFI yma?

Oes 'na fwrdd gwag yma?

Ydy'r caffi ar agor?
Ydy, mae'r caffi ar agor.

Sgwrs – Amser te yn y tŷ

Rhiant: Be wyt ti'n wneud, Sara?

Sara: Dw i'n gosod y bwrdd. Plât i ti, plât i mi, plât i Tedi. Mae'n amser te. Tyrdd at y bwrdd. Lle wyt ti isio eistedd?

Rhiant: Fan hyn, plîs.

Sara: lawn, eistedda fan hyn.

Rhiant: Be dan ni'n mynd i fwyta, Sara?

Sara: Cacenn siocled, creision a brechdanau.

Rhiant: Oes 'na rywbeth i yfed?

Sara: Oes. Mae 'na de yn y tebot a llefrith yn y jwg. Wyt ti'n cymryd siwgr?

Rhiant: Ydw, un siwgr.

Sara: Wel, mae 'na ddigon o siwgr yn y bowlen. Mae Tedi'n cymryd chwe siwgr mewn te.

Rhiant: Ydy o wir? Wel, wel. Mi fydd rhaid i Tedi frwsio ei ddannedd ar ôl te!

Sara: Bydd.

Gofynnwch y cwestiynau yma i o leia (at least) 5 person yn y dosbarth

Be wyt ti'n wneud yfory/nos yfory/dydd Sul?

Wyt ti'n cymryd siwgr?

**Be sy yn y bag?
Labelwch y llun efo'ch partner.**

cwpan

cewynnau

mat newid

weips

dillad sbâr

bib

cylllell

bocs bwyd

llwy

fforc

blanced

tegan

Wedyn, efo'ch partner, deudwch be sy yn y bag, e.e. Mae 'na gwpan yn y bag.

Ei/Ein/Eu

Geirfa

berfa (berfâu) – wheelbarrow(s)

gwenynen (gwenyn) – bee(s)

lawnt(iau) – lawn(s)

malwen (malwod) – snail(s)

rhaw(iau) – spade(s)

dyfrio – to water

gwahanu – to separate

plannu – to plant

pwll padlo – paddling pool

can dŵr (caniau dŵr) – watering can(s)

pry cop (pryfed cop) – spider(s)

dant y llew – dandelion(s)

hedyn (hadau) – seed(s)

llygad y dydd (llygaid y dydd) – daisy (daisies)

mwydyn (mwydod) – worm(s)

pili-pala (pili-palod) – butterfly (butterflies)

planhigyn (planhigion) – plant(s)

pot(iau) – pot(s)

pridd – soil, earth

rhosyn (rhosod) – rose(s)

trampolîn (trampolinau) – trampoline(s)

sbeislyd – spicy

Syniad da! – Ein gardd

Young children love spending time yn yr ardd, exploring their surroundings and discovering new plants and creatures. Even the most mundane garden worm can fascinate a young child for hours! As we all know, spending time outdoors is great for the physical and mental wellbeing of adults too.

*Y tro nesaf dach chi yn yr ardd, be am siarad Cymraeg?
This unit contains useful vocabulary and phrases to help you.*

Cân: Sylwi a Thawelu'r Meddwl

Observing and Silencing the Mind Cyw

Since the Covid-19 pandemic, concerns have been raised about the mental wellbeing of children in an ever-changing world. This lovely song by **Cyw** talks about simple techniques to help children deal with stress and anxiety.

<https://www.youtube.com/watch?v=2LDmK2JAA9I>

Mae pethau bach yn helpu, dw i'n addo i ti nawr,
Little things help, I promise you now,
 Sylwi ar dy anadl a rhoi traed yn sownd i'r llawr
Notice your breath and plant your feet on the ground,
 Anadlu'n ddwfn i mewn am dri
Breathe in deeply for three,
 Ac allan eto, da iawn ti!
And out again, well done you!

There is also an animation series on Cyw called **Shwshaswyn** to help children develop mindfulness techniques
<https://cyw.cymru/en/y-marferion-shwshaswyn/>

Yn yr ardd

Use the Geirfa section of Uned 26 to help you label y lluniau.

Sgwrs - Yn yr ardd

Plentyn: Be dan ni'n wneud yn gyntaf?

Rhiant: Rhaid i ni ddyfrio'r planhigion. Wyt ti'n medru helpu?

Plentyn: Iawn.

Rhiant: Dyma ti. Mae 'na ddŵr yn y can dŵr. Da iawn.

Plentyn: Be nesa?

Rhiant: Dan ni'n mynd i blannu hadau mewn potiau. Mae gynnon ni hadau tomatos a hadau pys.

Plentyn: Ga i roi'r hadau yn y pot?

Rhiant: Wrth gwrs. Dan ni'n rhoi pridd yn gyntaf. Wedyn yr hadau, wedyn pridd eto.

Plentyn: A dŵr?

Rhiant: Ia. Rhaid i ni ddyfrio'r hadau.

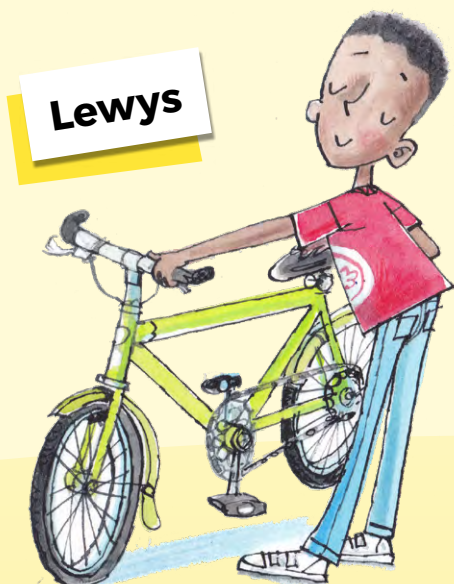
Plentyn: Dyna ni. Wedi gorffen.

Rhiant: Da iawn. Rwyd ti wedi gweithio'n galed.

Plentyn: Ydw. Ga i fisged, plîs?

Rhiant: Wrth gwrs.

Efo'ch partner, fill in the gaps in the descriptions below using the correct mutations after ei. Then, try to describe the illustrations without reading the text.

- Mae ei wallt o'n ddu
- Mae ei gryd o'n goch

- Mae ei feic o'n wyrdd

- Mae ei gwallt hi'n frown
- Mae ei throwsus hi'n wyrdd

- Mae ei hesgidiau hi'n ddu

Efo'ch partner, *describe this illustration yn Gymraeg, using words from Geirfa Uned 26. Wedyn, talk about eich gardd chi.*

- Oes 'na flodau yn eich gardd chi?
- Dach chi'n hoffi garddio?
- Dach chi'n tyfu llysiau?
- Be mae'r plant yn hoffi wneud yn yr ardd?

Sgwrs – Picnic y Cylch Meithrin

A: Mae dy ferch di'n bwyta'n dda!

B: Ydy, mae Nel yn bwyta popeth!
Ei hoff fwyd hi ydy brocoli!

A: Waw! Mae Carys, fy merch i, yn ffyslyd. Dydy hi ddim yn hoffi ffrwythau a llysiau.

B: Dw i'n siŵr bydd hi'n bwyta'n well pan fydd hi'n ferch fawr.

A: Dw i ddim yn gwybod... mae ei thad hi'n ffyslyd hefyd. Mae o'n hoffi bwyd

plaen iawn. Dw i'n hoffi bwyd sbeislyd.

B: Mae amser bwyd yn anodd yn eich tŷ chi, felly!

A: Wel, dim rŵan. Dan ni wedi gwahanu felly dw i'n medru bwyta unrhyw beth dw i isio. Dw i'n bwyta cyrri bron bob nos! Ond, rhaid i mi wneud bwyd gwahanol i Carys hefyd. Gobeithio bydd hi'n hoffi cyrri cyn bo hir!

Siaradwch efo'ch partner

- Be ydy eich hoff fwyd chi?
- Be ydy hoff fwyd eich plentyn/plant chi?
- Ydy'ch plentyn/plant chi'n hoffi trio bwyd gwahanol?
- Dach chi i gyd yn bwyta yr un peth adre?